

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

EFFEKTRAPPORT

ANTAGEN AV SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPENS STYRELSE
25 MAJ 2020

Organisationsnummer: 812000-2202

Innehållsförteckning

1. Avgränsningar	2
1.1 <i>Beskriv organisationen i termer av associationsform, verksamhetsområden och geografisk täckning.....</i>	2
1.2 <i>Redogör för rapporteringens avgränsningar med beaktande av t.ex. verksamhetsområde och geografi.....</i>	2
1.3 <i>Redogör för tidsperioden som rapporten gäller. ....</i>	2
2. Beskriv er förändringsteori	2
2.1 <i>Beskriv problemet ni adresserar och för vilken/vilka målgrupp(er) .....</i>	2
2.2 <i>Redogör för vilken typ av resurser ni använder för att nå tänkta effekter .....</i>	3
2.3 <i>Redogör för vilka aktiviteter ni genomför för att nå tänkta effekter.....</i>	3
2.5 <i>Redogör för de effekter på längre sikt som ni vill åstadkomma, samt när i tid de förväntas realiseras .....</i>	4
3. Rapportera resurser	5
3.1 <i>Ange organisationens totala verksamhetskostnader för tidsperioden i 1.3 (utan beaktande av effektrapportens angivna avgränsningar i 1.2) .....</i>	5
3.2 <i>Redogör för den del av organisationens verksamhetskostnader som faller inom effektrapportens angivna avgränsningar (samma som 3.1 om inga avgränsningar gjorts i 1.2) .....</i>	5
4. Rapportera prestationer	5
4.1 <i>Redogör för prestationer.....</i>	5
5. Utvärdera utfall och effekter	6
6. Utvärdera hur det gick	6
6.1 <i>Utvärdera prestationer i förhållande till använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller satta mål.....</i>	6
6.2 <i>Utvärdera effekter i förhållande till använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller satta mål.....</i>	7
6.3 <i>Utifrån periodens resultat, dela lärdomar och vad ni avser göra för att upprätthålla och förbättra resultatet i framtiden.....</i>	7
7. Beskriv hur ni mäter.....	7
7.1 <i>Ange definitioner för de mått som ni använder för att mäta prestationer.....</i>	7

1. Avgränsningar

1.1 Beskriv organisationen i termer av associationsform, verksamhetsområden och geografisk täckning

Svenska Läkare mot Kärnvapen är en ideell förening med juridiskt säte i Stockholm. Organisationsnummer är 812000-2202. Föreningen är rikstäckande och arbetar nationellt men även internationellt genom medlemskap i International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) och International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN). Svenska Läkare mot Kärnvapens syfte är att sprida kunskap om kärnvapnens medicinska effekter samt att genom vetenskaplig forskning bidra till denna kunskap. Målet är att stärka opinionen mot kärnvapen, så att kärnvapenkrig förhindras.

1.2 Redogör för rapporteringens avgränsningar med beaktande av t.ex. verksamhetsområde och geografi.

Effektrapporten omfattar all verksamhet vad gäller påverkansarbete kring kärnvapenedrustning, såväl nationellt som internationellt.

1.3 Redogör för tidsperioden som rapporten gäller.

Effektrapporten sträcker sig från september 2018 till augusti 2019. Den följer således vårt räkenskapsår.

2. Beskriv er förändringsteori

I denna sektion rapporteras inte resultat (det görs i sektion 3-6 nedan). Ni kan välja mellan att beskriva hela er förändringsteori inkl. den del som faller inom rapportens avgränsningar, eller bara den del som faller inom rapportens avgränsningar.

2.1 Beskriv problemet ni adresserar och för vilken/vilka målgrupp(er)

Risken för en global kärnvapenkatastrof är idag lika stor som under kalla kriget. Hotet beror bland annat på en försvagad folkrätt vad gäller kärnvapen, att kärnvapen ges en större roll i militära strategier, samt risker för att mer "användbara" kärnvapen utvecklas, vilket sänker tröskeln för kärnvapenkrig. Ökade politiska spänningar mellan kärnvapenmakter ökar risken ytterligare för en katastrof.

Genom att informera om de medicinska konsekvenserna av kärnvapen vill vi påverka beslutsfattare och upplysa allmänheten om de faror som kärnvapen utgör. Vi tror att genom information är människor mer benägna att ta kloka beslut som kommer alla människor till gagn.

2.2 Redogör för vilken typ av resurser ni använder för att nå tänkta effekter

Svenska Läkare mot Kärnvapen är den svenska föreningen i paraplyorganisationen IPPNW. Vi samarbetar i arbetet för en kärnvapenfri värld inom ICAN samt i det svenska Nätverket för kärnvapenedrustning. ICAN samlar gräsrotsorganisationer från hela världen med olika inriktningar i arbetet mot kärnvapen. Fler än 540 organisationer i 103 länder är registrerade som partners till ICAN och Svenska Läkare mot Kärnvapen sitter i kampanjens globala styrgrupp. Nätverket för kärnvapenedrustning samlar ca. 15 organisationer i Sverige och arrangerar tillsammans seminarier, möten och sprider information och kunskap om kärnvapenfrågan.

Majoriteten av Svenska Läkare mot Kärnvapens arbete har genom åren utförts av medlemmarna. En stor del av Svenska Läkare mot Kärnvapens medlemmar har varit aktiva sedan början på 80-talet och besitter därmed stor kompetens, erfarenhet och nätverk som bidrar till organisationens mål. Nya medlemmar ger tillskott av energi och nya idéer utifrån erfarenheter från andra organisationer eller frågor. Vår medlemskår är trogen, generös och pålitlig.

Som stöd till medlemmarnas arbete finns ett kansli med anställd personal som hanterar det löpande arbetet för att organisationen ska fungera i ett långsiktigt perspektiv och på daglig basis. En betydande del av verksamheten utförs också av anställd personal på kansliet. Personalen är utbildad inom bland annat internationell politik och rätt, och bidrar till att utforma organisationens opinions- och påverkansarbete på ändamålsenliga sätt.

Svenska Läkare mot Kärnvapen har sedan lång tid tillbaka statligt ekonomiskt stöd, och vi mottar regelbundna och generösa ekonomiska bidrag från medlemmar och stödpersoner. Detta tillsammans med en ansvarsfull förvaltning av föreningens resurser har gett föreningen en god och välskött ekonomi som möjliggör genomförandet av projekt med goda resultat.

2.3 Redogör för vilka aktiviteter ni genomför för att nå tänkta effekter

Vi arbetar på olika nivåer med informations- och påverkansarbete.

Informationsarbete

Tidskriften *Läkare mot Kärnvapen* ges ut fyra gånger om året med en upplaga på ca 3 400 exemplar. Den skickas till föreningens medlemmar, politiker, journalister, medicinska bibliotek, fredsföreningar samt andra personer i Sverige och internationellt som arbetar med kärnvapenfrågorna. *Lär om Kärnvapen* är ett webbaserat informationsmaterial framtaget av Svenska Läkare mot Kärnvapen tillsammans med Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen och Norska Läkare mot Kärnvapen. Materialet riktar främst till skolor och uppdelat i ämnen såsom geografi,

politik, miljö/klimat. Det uppdateras med viss regelbundenhet. Materialet är översatt till engelska, norska och det finns även en sammanfattning på ryska. Vi närvarar vid internationella och nationella möten och förhandlingar om kärnvapen vilket möjliggör såväl direkt påverkansarbete som kompetensutveckling.

Direkt påverkansarbete

2011 var Svenska Läkare mot Kärnvapen med och startade Riksdagens nätverk mot kärnvapen. Nätverket har haft varierad aktivitetsgrad under åren, ibland upp till flera möten varje termin och ibland enbart informationsdelning via mail. Vi har vid flera tillfällen arrangerat informations- och dialogmöten med UD inför och efter exempelvis NPT-möten.

Vi har vid flera tillfällen haft möten med utrikesministern. Vi har även kontinuerliga möten med Utrikesdepartementets enhet för Nedrustning- och Ickespridning (UD-NIS) och Sveriges nedrustningsambassadör. Vi för även dialog med myndigheter och andra aktörer som på olika sätt arbetar med kärnvapenfrågan. Under 2018–2019 har vi på Svenska Läkare mot Kärnvapens initiativ inlett eller utökat dialog med aktörer som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM), Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Stockholm International Peace Institute (SIPRI) samt Utrikespolitiska institutet.

2.5 Redogör för de effekter på längre sikt som ni vill åstadkomma, samt när i tid de förväntas realiseras

Vår vision är en kärnvapenfri värld. På kortare sikt (3–5 år) är vårt mål att alla stater, inte bara kärnvapenstaterna, ska erkänna sitt ansvar att verka för kraftfull och hållbar nedrustning av världens kärnvapenarsenaler. Genom att 122 stater i FN år 2017 antog ett globalt bindande avtal som förbjuder kärnvapen (TPNW), blir kärnvapen allt mindre legitima. Detta kommer att öka pressen på kärnvapenstaterna att nedrusta och bidra till genomförandet av icke-spridningsavtalet, NPT. Sverige är en viktig aktör bland de kärnvapenfria staterna och vi anser att Sverige med sin långa tradition av freds- och nedrustningsarbete kraftfullt bör verka för en kärnvapenfri värld genom att skriva under och ratificera FN:s historiska förbud mot kärnvapen.

Under de kommande åren tror vi att TPNW kommer att träda i kraft vilket ytterligare stärker vårt arbete med att delegitimera kärnvapen och öka pressen på kärnvapenstaterna att nedrusta. Vi hoppas att Sverige under de kommande åren också kommer att stärka sitt nedrustningsarbete genom att mer fokusera på vad Sverige som icke-kärnvapenstat kan göra för att sätta konkret press på kärnvapenstaterna, i stället för att fortsätta på samma linje som under snart 50 år – tala om för kärnvapenstaterna vad de borde göra. Det tror vi är en framkomlig väg för att bryta stiltjen som råder i nedrustningen

3. Rapportera resurser

3.1 Ange organisationens totala verksamhetskostnader för tidsperioden i 1.3 (utan beaktande av effektrapportens angivna avgränsningar i 1.2)

Svenska Läkare mot Kärnvapen hade under verksamhetsåret 2018-2019 verksamhetskostnader på 2 741 271 kronor.

3.2 Redogör för den del av organisationens verksamhetskostnader som faller inom effektrapportens angivna avgränsningar (samma som 3.1 om inga avgränsningar gjorts i 1.2)

Samma som i 3.1

4. Rapportera prestationer

4.1 Redogör för prestationer

Sedan Svenska Läkare mot Kärnvapen grundades 1981 har vi haft stora framgångar både nationellt och internationellt tillsammans med den internationella läkarrörelsen mot kärnvapen. År 1985 mottog Svenska Läkare mot Kärnvapen tillsammans med IPPNW Nobels fredspris med motiveringen att vi gjort "considerable service to mankind by spreading authoritative information and in creating an awareness of the catastrophic consequences of atomic warfare".

Svenska Läkare mot Kärnvapen var i slutet av 1990-talet med och tog fram en modell för hur en kärnvapenkonvention skulle kunna se ut. Denna modell var ett effektivt sätt att slå hål på myten om det omöjliga i nedrustning. Modellen omarbetades och omlanserades 2007 och är numera ett FN-dokument.

År 2007 lanserade Svenska Läkare mot Kärnvapen tillsammans med IPPNW den globala kampanjen ICAN. Idag är ICAN den ledande gräsrotsrörelsen i arbetet för kärnvapnens avskaffande.

Under 2011 var Svenska Läkare mot Kärnvapen avgörande för att ett nätverk mot kärnvapen bildades i riksdagen. Vi har alltsedan dess sett en ökad aktivitet i riksdagen i kärnvapenfrågan.

År 2012 lanserade Svenska Läkare mot Kärnvapen rapporten "Don't bank on the bomb" där de fyra svenska storbankerna identifieras som investerare i kärnvapenföretag. Efter påtryckningar kunde vi ett år senare se att Swedbank antog en position mot alla investeringar och lån till företag som är inblandade i kärnvapenindustrin. Efter detta har alla storbanker och flera mindre banker och pensionsbolag avyttrat alla sina investeringar i kärnvapenindustrin.

Som initiativtagare till och central del av ICAN var Svenska Läkare mot Kärnvapen en viktig aktör i arbetet för FN:s kärnvapenförbud som antogs vid FN:s högkvarter i New York 2017. Detta är ett historiskt avtal och det största framsteg som skett i kärnvapenfrågan på över 20 år. 122 stater, däribland Sverige, röstade för avtalet. Svenska Läkare mot Kärnvapen hade i flera år inför detta drivit på för att avtalet skulle förhandlas fram och för att Sverige skulle delta och rösta ja. Under alliansregeringen var motståndet stort och vi arbetade intensivt med att skapa intresse för frågan hos den dåvarande oppositionen. Att regeringen 2017 deltog vid förhandlingarna och röstade ja till kärnvapenförbudet var enligt vår bedömning ett resultat av Svenska Läkare mot Kärnvapens mångåriga opinions- och påverkansarbete.

2017 mottog Svenska Läkare mot Kärnvapen en andra gång Nobels fredspris, denna gång som del av styrgruppen för ICAN. Svenska Läkare mot Kärnvapen har bidragit till att ICAN vuxit globalt, kampanjen har idag över 540 partnerorganisationer i 103 länder.

Under året har Svenska Läkare mot Kärnvapen varit delaktiga i att bygga upp en samverkan mellan ett tiotal organisationer i Sverige, samt internationella experter som Harvard Law School och den nederländska organisationen Pax, kring den statliga utredningen om Sverige och FN:s kärnvapenförbudskonvention. Svenska Läkare mot Kärnvapen och IKFF har även tagit fram en skuggrapport till utredningen där internationella experter analyserar Sveriges samarbeten och åtaganden utifrån konventionen.

Svenska Läkare mot Kärnvapen har i flera år arbetat för att få AP-fonderna att avsluta sina investeringar i kärnvapen. Detta arbete har på senare tid gett mycket goda resultat. Under 2019 har AP-fonderna 1,2 och 4 avvecklat sina investeringar i kärnvapen. Den 1 januari trädde en ny lag ikraft för AP-fonderna som Svenska Läkare mot Kärnvapen har bidragit till.

5. Utvärdera utfall och effekter

Ingår inte i vår effektrapport.

6. Utvärdera hur det gick

6.1 Utvärdera prestationer i förhållande till använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller satta mål

Efter framgångarna 2017 då vi var med och skapade en ny internationell lag samt tilldelades Nobels fredspris arbetade vi under 2018-2019 i svallvågorna av denna osedvanliga framgång. När vi tittar på de resultat vi ändå har åstadkommit med flera beslut av AP-fonder att sluta investera i kärnvapen, hållit debatten om TPNW

levande, arbetat med remiss till utredningen om Sveriges eventuella tillträde till TPNW samt att skapa uppmärksamhet om brister i utredningen och vår skuggutredning menar vi att vi genom de relativt blygsamma verksamhetskostnaderna och personella resurser har skapat goda prestationer. Då vårt mål är att skapa opinion mot kärnvapen och att sprida kunskap om kärnvapens medicinska effekter bedömer vi att vårt arbete under verksamhetsåret tillfredsställande har uppfyllts.

6.2 Utvärdera effekter i förhållande till använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller sätta mål

Ingår inte i vår effektrapport.

6.3 Utifrån periodens resultat, dela lärdomar och vad ni avser göra för att upprätthålla och förbättra resultatet i framtiden

Att arbeta med en såhär långsiktig fråga i en kontext som har blivit så partipolitiskt laddad är mål medför att resultat svåra att mäta utifrån våra egna prestationer och arbetssätt. På 80-talet kunde föreningen på ett annat sätt genom moraliska och logiska argument driva nedrustningsarbetet framåt medan det i dagens debatt mer är avhängigt vilket politiskt parti man sympatiserar med och det partiets förhållande till Natofrågan.

Något vi behöver fundera mer på är hur vi separerar kärnvapenfrågan från Natofrågan och hur vi kan titta mer på hur vi kan motivera beslutshavare att kärnvapenedrustning är nödvändig oavsett partitillhörighet. Vi tror att Sveriges roll är viktig och att Sverige kan påverka den för närvarande stillastående nedrustningsprocessen genom praktiska steg, vilket vi vill förmedla till befattningshavare inom regering och riksdag.

7. Beskriv hur ni mäter

7.1 Ange definitioner för de mått som ni använder för att mäta prestationer

De mått som vi finner användbara för att utveckla oss och vår verksamhet är till viss del kvantitativa. Vi kan mäta antalet mottagare av våra nyhetsbrev, följare på sociala medier, medlemsantal och prenumerationer på vår tidskrift. Vi kan också mäta hur många som kommer på de seminarier och möten vi anordnar, såväl för allmänheten som i riksdag och med myndigheter och departement. Dessa mått är dock bara delvis intressanta, de är en indikator på att vår verksamhet är intressant och relevant, vi kan se om vi och vårt budskap tappar eller ökar i intresse. Men vi kan inte genom dessa mäta reell effekt på kärnvapenfrågan genom kvantitativa mått.

Det vi får titta på är en omvänd frågeställning; vilka debatter, frågor och rörelser skulle vi se i kärnvapenfrågan utan vår verksamhet? Skulle TPNW ha varit en fråga i Sverige om vi inte hade funnits? Skulle regeringen ha haft kärnvapenedrustning som en av utrikespolitikens hörnstenar? Skulle Nätverket för kärnvapenedrustning ha fortsatt sin verksamhet och skulle AP-fonderna ha slutat investera i kärnvapen. Den typen av frågeställningar blir mer tydliga för oss när vi ska titta på vilka prestationer vi kan härleda till vår förening och vår verksamhet.